

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izbaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12:50
četrtletno K 6:80
mesečno K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (insetate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 288.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 19. decembra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Volitve, irski klerikalci in razne druge stvari.

London, 12. decembra 1910.

Te volitve so v resnici velika blamaža za vladno in koalirane stranke. Osem dolgih dni (od 3. t. m.) se že pulijo — izvoljenih je že skupaj 504 poslancev, od katerih pripada konservativni opoziciji 226, koaliranim vladnim strankam 278 (in sicer liberalcem 184, delavski str. 31, klerikalnim Ircecem 6). Pri zadnjih volitvah jan. 1910 je bilo izvoljenih v teh volilnih okrajih: konservativcev 226, liberalcev 185, Redmonditov 56, napr. Ircev 7, delavskih posl. 30, razlike ni torej v številnem razmerju opozicije in vladne koalicije nobene. Izvoliti treba še 166 poslancev in v par dneh bodo volitve končane. Ne kaže, da prinesejo ti zadnji boji kakih znatnih pridobitev ali izgub katerikoli stranki. Čemu torej vsa ta potrata časa, denarja in dela? Zanimanje za volitve ni bilo nikdar preveč veliko; ni se čuditi, kajti vreme je pasje slabo, v mnogih krajih so tudi povodnji, trgovci in industrijalci mislijo bolj na svoje posle ko na politiko, zato je šlo to pot v vseh strankah manj volilcev volit kakor januarja meseca. Edino časnikarji in voditelji strank se kažejo vnete, občinstvo samo je bolj apatično. Mene kot neprizadetega tučca zanima in zabava kar čez noč nastala spremena v pisavi konservativnih in liberalnih listov. Dokler je bilo še količkaj nade, da se pogajanja na konferencah vladnih in opozicijskih zastopnikov sponesejo in da se ustavna kriza na ta način reši, so pisali, kakor sem vam zadnjič poročal, konservativni in liberalni listi in celo vodje klerikalnih Ircev (John Redmond in T. P. O'Connor) tako pametno in spravljivo, da se je človek nehote veselil: zdaj pa zdaj boš pričal velikega čina državniške spretnosti in modrosti, čina, ki bo mejnik v notranjem razvoju britanskega imperija in velike važnosti za nadaljno grupiranje vesil, za smer svetovne politike itd. Naenkrat so se pogajanja iz neznanih razlogov razbila, vlada je izjavila, da bodo nove volitve neizogibne in kar čez noč so potihnil vsi modri in spravljivi državniki, mesto njih so se pa oglasil najbolj zagriženi, najbolj omejeni, čeprav mnogokrat zelo prefrigani in navihani strankarski politiki. Vse mirne in trezne razsodnosti ter stremjenja za velikimi cilji je bilo naenkrat konec, stranka je zdaj vsem prvo in najvišje; v strankarske svrhe se izrabljajo izreki, spisi in dejanja nasprotnikov, časnikarji in govorniki si prizadevajo v potu svojega obraza volilce prepričati, da vodi nasprotna stranka to nesrečno Veliko Britanijo naravnost v pogubo, dočim jo čaka v njih taboru odrešenje od vsega zla. Človek bi se smejal, ako bi ne bilo tako neznansko žalostno, da strankarska zagriženost in strast tako lahko zavlada nad treznostjo in modrostjo. Včasih čitamo o divjakih, ki so z velikim uspehom absolvirali srednje in visoke šole kje v Evropi, ki so pa, povrnivši se v svojo domovino, naenkrat vrgli od sebe vso evropsko civilizacijo ter živeli med svojimi rojaki, kakor bi se jih ne bila kultura belega človeka nikdar dotaknila. Taki so tudi ti listi — včeraj še perfektni državniki, zagovorniki dalekogledne politike v največjem stilu, danes nagi in bosí strankarji, kateri razen svoje stranke in strankarskih koristi ne vidijo nič na svetu. In če je na Angleškem tako, kako je še le v tej ubogi, majhni moji domovini, o kateri lahko s Palmovičem rečem:

...malena si kao dragog groba gruda. A i u toj, jao! još toliko Juda! Človeka mine smeh. Ali politika v resnici ne bo nikdar nič boljšega ko to?

Na Irskem so razmere tako nekako kakor na Kranjskem, kjer gospodarita Johann Šusteršič in Janez Evangelist Krek, ki je pa bolj Janez ko Evangelist. Tudi na Irskem vlada John Redmond in katoliški duhovniki. Ta mož je sedaj jasno pokazal, da klerikalcu ne smeš zaupati. Ko se je začelo slutiti, da se bodo pogajanja v konferenci razbila, sta šla Redmond in O' Connor v Ameriko in Kanado nabirat denar za volitve. Ta dva moža sta govorila nekaj časa zelo pametno in spravljivo, Redmond je celo pisal v raznih ameriškkih revijah, da Irski ne zahtevajo nič več ko autonomijo za čisto domače reči. Konservativci so bili tega zelo veseli in »Times« in »Observer« sta prva začela pledirati za to, da naj se reši ustavno krizo na ta način, da se da Irski samoupravo za domače potrebe. Irski radikalci, ki so ob enem ultra-klerikalci, so Redmondu zagrozili, da nastopijo proti

njemu, ako bo še tako spravljivo govoril in pisal in mož je naenkrat preklical svoje prejšnje govore in spise in izjavil, da on in njegova stranka stojita neomajeno na starem Parnellovem programu in da ne bo prej miru, dokler se ta program do pičice ne izvede — vse ali nič! Utis te izjave si lahko mislite. Angleži, ki tem irskim klerikalcem že itak nič ne zaupajo, ki so se pa dali pisavi uplivilnih listov pregovoriti, da je federalizacija Velike Britanije potrebna in edina rešitev sedanje krize, so planili sedaj po koncu rekoč: »Tu jih imate, te Vaše zmerne in modre Redmondiste, ki Vam brez sramu danes prekličejo, kar so včeraj trdili in požro vsako še tako svečano besedo. V Ameriki nabirajo denar zoper nas in menijo, da nas bodo z ameriškimi dollarji pogubili; pripravljani so zvezati se z vsakim, in tudi največjim sovražnikom Velike Britanije, ako bi nam le mogli škodovati. Sami pa stoje pod komando rimskih duhovnikov! In tem naj bi izročili protestante v grofiji Ulster in drugod?« Ko se je Redmond vrnil iz Amerike, je bilo prvo, kar je storil, da se je sestel z nekim katoliškim škofom biskop of Cloyne, s katerim sta po svečani maši izdelala podrobnejši načrt za volilni boj; katoliško duhovstvo je igralo v tem volilnem boju, kakor pri nas doma, vodilno ulogo, in kakor pri nas doma zlorabljalo prižnico v politične svrhe.* Redmond je imel povsod, na vseh shodih, kjer je govoril, na svojem motorju veliko ameriškostvo zastavo na čast ameriškemu dollarju, s katerimi plačuje volilne stroške. Vse to: verolomnost irskih voditeljev, ki v slepi pokorščini do svojega fanatičnega katoliškega duhovništva niti svoje prostovoljno dane moške besede ne drže in njih demonstrativna nelojalnost in pripravljenost zvezati se z vsakim inozemskim sovražnikom proti Veliki Britaniji, neprestano sčuvanje irsko-nemške zveze v severno ameriškimi Zjedinenih Državah proti Angliji in proti alijanci anglo-saksonskih držav — vse to je na Angleže kaj slabo uplivalo in posledica vsega tega je, da je danes gladka in modra rešitev ustavne krize težavnejša, kakor je bila še pred nekoliko tedni.

Nam pa, ki trpimo in stočemo pod klerikalnim jarmom že stoletja in stoletja, je to nov dokaz, da je klerikalizem v resnici anarhičen element, kateremu ni mar ne narod ne domovina in ki stremi le za tem, da pribavi katoliškemu duhovstvu vrhovno oblast in naj bi pri tem šlo tudi vse pod zlo; čim večji nered, čim večji nemir, tem lažje se ribari v motnih, razburkanih valovih.

Razni listi poročajo iz Dunaja, da se tam širi govorica, da grof Aehrenthal po zasedanju prihodnjih delegacij koncem februarja 1911 odstopi. »Observer« pravi, da je afera s Friedjungovim padelanimi dokumenti zelo oškodovala ugled ministra vnanjih rečij. V zadnjih delegacijah je sicer odločno tajil, da je bil njegov podrejeni uradnik, poslanik grof Forgach v Belemgradu v zvezi z Vasičem, ki je priznal, da je listine patvoril. Toda na temelju teh listin, katere je Friedjungu dalo ministerstvo junanjih rečij, je ta osumil poslance hrvatsko-srbske koalicije, kateri so ga za to tožili. Pravda je končala s poravnavo, moralno so tožitelji zmagali. Svoje poročilo zvršuje »Observer« tako-le: »Vendar pa je že golo dejstvo, da je bila vlada upletena v tako mizerno afero, moralo pogubno učinkovati na dobro ime ministra, ki je odgovoren za prizadeti državni urad.« Tako ocenjuje tukaj državniško umetnost grofa Aehrenthala, katerega politiko g. dr. Johann Schusterschitz odobruje ter je pripravljen naprtiti nje posledice slovenskemu ljudstvu, kateremu pa baje ne dovoljuje proračuna!* Zasluga za to, da gospoda grofa diplomatično delavnost inozemstvo po vrednosti ocenjuje, gre poslancem hrvatsko-srbske koalicije in prof. Masaryku. Hvala jim za to; to je bilo pošteno delo.

Vsi angleški listi obračajo veliko pozornost osebnim odnošajem med nemškim cesarjem Viljemom in našim prestolonaslednikom. Dejstvo, da je bil nadvojvoda Franc Ferdinand te dni kot gost na lovu cesarja Viljema v Springe, je to zanimalo

*Raz vseh katoliških prižnic na Irskem se glase besede: »Izpolnite svojo dolžnost do Boga in glasujte za Redmonda.«

*To si je naš Johann premislil. Glasoval je za — proračun. Op. ur.

nje na novo budilo in človek čita lahko za nas Avstrijce kaj interesantne stvari, o katerih pa ne moram podrobno poročati. Pa ne samo dnevniki, tudi revije se pečajo s prijateljstvom teh dveh visoko stoečih osebnosti. Iz vsega se vidi, da tukajšnji publicisti pripisujejo temu prijateljstvu veliko važnost in ne majhen vpliv na smer svetovne politike, kajti oba moža imata neizmeren vpliv na vojsko in mornarico obeh držav. »National Review« je pred meseci prinesla dolg članek o osebnih odnošajih nemškega cesarja in našega prestolonaslednika. Vsebinsko naj samo kratko naznačim. Spočetka ni bilo med njima prav nič simpatije. Nemški cesar si je sicer na vse načine prizadeval pridobiti prijateljstvo nadvojvode, pa zastoj Ta nedostatek naklonjenosti se je začel uveljavljati celo v politiki. Grof Goluchowski je odstopil, njegov naslednik je bil baron Aehrenthal; navstala je ideja o trijalizmu. Začele so se samostojne akcije v Novem Bazarju in izdelal se je načrt aneksije, ne da bi se prej kaj vprašalo v Berlinu. Nato je bil povabljen nemški cesar v Eckartsau. Kaj se je tam zgodilo, članek ne pravi, toda dotedanja hladnost se je umaknila ozkemu prijateljstvu in zavezništvu. Oba zaveznika in prijatelja gresta odločno po začrtani si poti, pravi člankar, — »nadvojvoda zahteva naj se zidajo dreadnoughti in cesar upotreblja svoj vpliv, da pridobi soprogi nadvojvode višji čin in posredno nadvojvodi večjo oblast.« Kmalu na to (avgusta) je prišel nemški cesar na poset na Dunaj. Morganatična soproga nadvojvode je nemškega cesarja in cesarico kar očarala. Cesar Viljem je izrecno želel, naj boče tudi knežnja na slavnostnem obedu. Prihodnji mesec sta bila povabljeni nadvojvoda in soproga na oficijelni poset v Bukarešt; to se pripisuje vplivu in vzgledu iz Berlina. Nemški cesar je prišel potem k vojaškim vajam v Avstrijo, mesec kasneje je bil podeljen soprogi nadvojvode naslov vojvodinje Hohenberg. Novembra je oficijelno posetila nemški dvor in sedela pri slavnostnem obedu med nemškim cesarjem in nemškim prestolonaslednikom, dva meseca kasneje je bila prvih na dvornem plesu na Dunaju.« Članek končuje: »Vsi, ki si lomijo glavo s takimi vprašanji, vedo — to se odkrito govori na Dunaju in v Berlinu — da istega dne, ko postane Franc Ferdinand cesar in kralj, postane ona cesarica in kraljica in njen starši sin cesarjevič.«

Da bi angleškemu čitateljstvu stvar bolj pojasnila, pravi pisateljica članka, da na Ogerskem zakon ne pozna morganatične poroke in da je žena ogerskega kralja, naj že boče kakeršnega koli rodu, že vsled svoje poroke s kraljem, ogrska kraljica in da se bodo Ogri držali svojih zakonov brez obzira na Avstrijo ter da papež lahko odveže nadvojvodo od dane obljube, da ne bo nikdar zahteval ne za svojo soprogo ne za svoje iz te zakonno zveze rojene otroke pravic, ki tičejo članom vladarske rodbine.

Vse to se tukaj resno upošteva in pripisuje v prvi vrsti vplivu nemškega cesarja. Koliko je na tem resnice, pač nikdo ne ve — vsekakor pa je zanimivo in bi utegnilo imeti velik vpliv na razvoj naše notranje in vnanje politike, posebno pa na položaj in vpliv Madžarov ne samo na Ogrskem, ampak tudi na celo monarhijo. Da bi se tudi klerikalcem pri tem slabo ne godilo, je na dlani, trijalizmu bi pa slabo kazalo.

Politična kronika.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Hrvaški uradni jezik pri finančnih uradih v Dalmaciji. Uradna »Smotra Dalmatinska« javlja: Kakor smo zvedeli, je odredilo deželno finančno ravnateljstvo upeljati v vseh zadevah, ki se tičejo finančnega kazenskega postopanja, od 1. jan. 1911 naprej v 1. in 2. instanci hrvaški uradni jezik v smislu § 11. jezikovnega zakona za Dalmacijo. — Od istega roka naprej se morajo voditi tudi vse knjige, registri in zapisniki za notranjo službo v hrbaškem ozir. srbskem jeziku.

Nemški minister rojak? Iz Dunaja poročajo o govoricah v parlamentarnih krogih, da bode imenovan po Novem letu nemško-češki poslanec Pacher za nemškega ministra rojaka.

Štajerske novice.

Glavni odbor Narodne stranke za Štajersko je imel včeraj v Celju sejo, v kateri se je osobito ukvarjal z našim časniškim vprašanjem. Sklenilo se je sledeče:

1. Glavni odbor Narodne stranke odobrava združitev »Nar. Dnevnika« s »Slov. Narodom« in pričakuje, da bode z združenjem omogočeno in zasigurano zdano zastopstvo posebnih političnih, kultur-nih, gospodarskih in strankarskih interesov slovenskih naprednih slojev na Sp. Štajerskem. — Glavni odbor Narodne stranke vidi v združenju obeh dnevnikov prvi korak za ustanovitev enotne, velike vseslovenske napredne stranke za vse slovenske pokrajine. Iz teh razlogov vidi glavni odbor Narodne stranke v združenju obeh listov napredovanje in konsolidiranje naprednega dela. Glavni odbor poziva vse dosedanje naročnike »Nar. Dnevnika«, da si naroče za l. 1911 »Slov. Narod« in ga tudi podpirajo z dopisovanjem in inserati, da se na tak način čimdalje bolj okrepi in razširi napredni tisk.

2. Glavni odbor Narodne stranke izjavlja, da je prva dolžnost vsakega somišljenika naročiti si strankino glasilo »Narodni List«, sodelovati pri njem z dopisi in inserati ter pridobivati nove naročnike v krogu znancev in prijateljev. S trdno podprtjem in v vseh ljudskih slojih razširjenim »Narodnim Listom« se bo strankina moč vzdržala in okrepila.

2. Glavni odbor Narodne stranke izreka vodstvu in uredništvu »Nar. Lista« in »Nar. Dnevnika« popolno soglasje in zahvalo za dosedanj trud.

4. Glavni odbor Narodne stranke poziva strankine okrajne in krajevne organizacije, da s shodi in podukom agitirajo za napredno časopisje ravno sedaj ob koncu leta, ko se klerikalna stranka trudi z močjo in nasiljem izpodkopati tla naprednemu časopisju, osobito »Narodnemu Listu«.

Po časniški se je razvila obširna in temeljita debata o političnem položaju, v kateri se je zlasti naglašala potreba ustanovitve okrajnih političnih društev in razširjenje ter utrjenje naše kulturne in mladinske organizacije. Izvrševalnemu odboru Narodne stranke in njegovemu predsedniku g. dr. V. Kukovcu se je izreklo soglasno popolno zaupanje in zahvala.

Grof Clary ne odstopi. »Tgp.« zatrjuje v svoji včerajšnji izdaji, da štaj. namestnik grof Clary ne odstopi — ker tega ne žele nemški nacionalci. — Pač pa list potrjuje vest, da odstopijo tekom prihodnjega leta koroški, tržaški in nižjeavstrijski namestnik.

Štajercijansko zborovanje v Mariboru. Včeraj se je vršilo v Gambinovi dvorani zborovanje štajercijancev; iz okoličja je prišlo nekaj kmetov, večinoma so bili navzoči mariborski nemškutarji. Na dnevnem redu je bila obstrukcija v deželnem zboru. Govoril je o tem predmetu Linhart. Različne se, da ni povedal ničesar stvarnega, temveč je hujskal proti vsemu, kar je slovenskega. Shod je seveda sprejel z vsemi proti glasom nekaterih slov. klerikalcev, ki so bili tudi navzoči, rezolucijo, v kateri obsoja obstrukcijo v deželnem zboru. K besedi sta se oglasila tudi neki Žebot iz Št. Ilja, kateremu pa niso pustili slovenski govoriti in neki Kemperle iz Maribora, katerega pa so po poročilih nemških listov vrgli iz dvorane, dasi je govoril nemški. Čedno »politično« zborovanje!

Dr. Hochenburger ostane? Graška »Montagszeit.« piše, da ostane dr. Hochenburger kot justični minister tudi v novem Bienertovem kabinetu. In sicer zatagadelj, ker je persona gratisima pri prestolonasledniku in ker bo moral v bodočnosti urediti še velike stvari. Kaj pa pravijo k tej eventualnosti naši poslanci?

v Občni zbor Celjskega pevskega društva se vrši v ponedeljek dne 2. prosinca 1911 in ne danes, kakor se je v soboto pomotoma poročalo. Lokal: rudeča soba Narodnega doma v Celju. Čas: 8. ura zvečer.

Costa-Khunov smrad v Spodnji Hudinji. — Sprejeli smo od več posestnikov v Sp. Hudinji podpisan dopis: Ko smo se upirali zgrajenju Costa-Khunove milarne, nam je ta gospod milo zagotavljal, da ne bo nobenega smradu; isto je storil tudi večji in za zdravstvo tako vneti dr. Keppa. A milarna še ni sedaj niti popolnoma urejena, pa že smrdi (v dopisu se pravi »ko tavžent hudičev«). Vsak, ki gre mimo, se drži za nos in jo popiha mimo kolikor hitro le more. 14., 15. in 16. decembra je smrdelo kar tri dni zaporedoma. Ali se bom moral zaradi tega nemškega smradu preseliti mi domačini? No, velenjeni dr. Keppa, pridi sedaj na lice mesta in povohajte nekoliko Costa-Khunovo smradišnico! Obrekljivci govore, da ima Costa več stotov na pol gnjilega loja, ki ga bo sedaj porabil: lepa prilika za dr. Keppa, da se navžije zdravega zraka okrog tovarne, katerega nam je sveto obljubil. — Slede podpisi.

Svarilo pred agenti! Različni agenti potujejo zadnji čas po Savinjski dolini in morda tudi po ostalem Sp. Štajerskem in pregovarjajo moje odjemalce z neresničnimi pretvezami, tikajočimi se mojih izdelkov in moje tvrde, hoteč tako škodovati dobremu domačemu podjetju. Opozarjam na to svoje cenjene odjemalce in naznanjam, da sta edina potovalca za mojo tvrdo gg. Anton Štern za Štajersko in Aleks. Skaza za Kranjsko. V Celju, 19. dec. 1910. Robert Diehl.

Mešani zbor celjske podružnice »Glasbene Matice« ima jutri, v torek 20. dec. zvečer ob 8. uri v Narodnem domu pevsko vajo.

v Prostovoljna požarna bramba v Žalecu priredi dne 26. dec. v dvorani gospoda Hodnika, veselico s krasno opremljenim božičnim drevescem, kot srečolovom. Sviral bode odsek narodne godbe. Vstopnina znaša 40 v. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

v Prostovoljna požarna bramba v Žalecu izreka tem potom svojim podpornim članom, kot slavnemu občinstvu sploh najprisrčnejšo zahvalo, za dosedanje prispevke, z blagohotno prošnjo da še v bodoče ostanete naklonjeni temu prekoristnemu društvu.

v Društveni član Friderik Košir je daroval požarni brambi žalski vsoto 20 K, ktere je od Marije Šalej iz Drešinje vasi, tožbenim potom iztirjal vsled poškodovanja grobnih nasadov na žalskem pokopališču.

Iz Šoštanja. Čudne zabave poznajo pri nas nekateri ljudje. V noči od nedelje na ponedeljek je nekdo na farnem pokopališču polomil skoro vse železne križe in porušil tudi nekatere kamenite spomenike. Čudno, da nikdo tega ni slišal, četudi stoji kaplanija tik poleg pokopališča. Upamo, da se našim drugače pridnim orožnikom posreči najti storilca. Storil je to kdo v blaznosti ali kaka pijana druhal.

K Sv. Križu nad Belimi vodami se bode vršilo prihodno spomlad veliko romanje Mladeniških družb. Natančnejša pojasnila dajejo g. župnik Šorn, drž. posl. dr. Verstovšek, dr. Hohnjec in vsi župni uradi na Sp. Štajerskem. (Dopis smo dobili od znanega klerikalca v Zg. Savinjski dolini; priobčujemo ga iz prijaznosti s pristavkom, da se liberalcem ni treba udeležiti sicer milosti in blagoslova polnega romanja k Sv. Križu.)

Zopet samomor vojaka v Mariboru. Dne 16. t. m. zvečer se je ustrelil pešec brambovskega polka št. 26. s službeno puško. Vojak, kojega ime še ni dognano, je bil 15. dec. iz Gradca transferiran v Maribor. Zelo čudno je, da je tu drugi samomor v kratkem času pri tem mariborskem polku. V istem polku so dezertirali v teku par tednov trije vojaki. Motiv samomora je neznan.

v Samomor vojaka v Mariboru. Vojak, o katerem poročamo na drugem mestu, da se je v petek v Mariboru ustrelil, se piše Fr. Harrer.

Iz Maribora. Te dni je bil v Koroški ulici povožen 62letni Janez Pliberšek. Strto mu je desno stegno. Spravili so ga v javno bolnišnico. — V petek po noči je nenadoma zblaznel železniški pisarniški sluga Jurij Klabus. Prepeljati so ga morali iz stanovanja v bolnišnico.

Jokanje in grožnje »Straže« zaradi trboveljskih volitev. Zadnja »Straža« bridko joka zaradi grdega poraza klerikalcev v tako veliki občini kakor so Trbovlje. Še Benkovičeva pomoč ni mogla ničesar izdati. Poslanec Benkovič je v Trbovljah posebno priljubljen, saj je v draginjski debati tako prepričevalno in ganljivo slikal draginjo in bedo trboveljskih rudarjev — seveda na svoj način, namreč z — molkom. Ker si »Straža« ne ve drugače pomagati, grozi nekemu dozdevnemu dopisniku »Nar. Dnevnika« iz Trbovelj. Očita mu pijanost — škoda, da ni navedla imena — navaja vsakojake druge grožnje. Samo težko se bo maščevati, ker ima »Nar. Dnevnik« v Trbovljah celo vrsto dopisnikov. Tako nam n. pr. poroča o gospodarskih zadevah dopisnik iz Trbovelj, o kmečkih jeden tam v Gaberskem, o političnem življenju nam poročajo somišljeniki na Vodah in tako naprej. O volitvah pa smo prejeli od različnih strani že 6 dopisov, ki morebiti po potrebi še pridejo vsi na vrsto. Ljubi klerikalci, v Trbovljah ne opravite ničesar niti z dobrega niti shudega, ker vam kot političnim goljufom nikdo ne zaupa.

Südmarka. Nemški listi poročajo z velikim veseljem naseljevalne uspehe »Südmärke« v zadnjem času. Od maja t. l. je baje pridobila na štajerski jezikovni meji deloma sama, deloma vsled posredovanja: šest kmetij, en mlin in eno gostilno z mesarijo. Skupna površinska mera vseh teh posestev znaša okoli 150 oralov.

Razpisana je služba nadučiteljska na Vranskem. Kdor pozna krasno Savinjsko dolino, komur je znan idilični trg Vransko in njegova vabljiva okolica, ta ne bode odlašal, da poprosi za nadučiteljsko mesto. Vransko je še, žal, dve pešuri od bližnje železniške postaje, a vsa znamenja kažejo, da bode železnica Polzela-Kamnik zgotovljena, vsaj sta se drž. poslanca Hribar in Rohlek potegovala za izpeljavo proge in v največjem času tudi klerikalce dr. Benkovič, tedaj bi bil vrag, da ne bi bila ta progga zgotovljena popred, preden mlademu nadučitelju lasje osivijo.

Druge slov. dežele.

O neznosnih razmerah na šoli CMD v Št. Rupertu pri Velikovcu čujemo od mnogih strani jako značilne pritožbe. Ljube nune, ki se jih redi v tej šoli, nočejo bojda ničesar niti slišati o CMD; »narodna« vzgoja obstoja v molitvi in trudu, da oddajo vsako leto vsaj po dvoje nesrečnih deklet mariborskemu nunskemu samostanu. Mi seveda ne moremo kontrolirati teh pritožb, a prosimo CMD, da natančno preišče razmere na tej šoli in

jih pojasni napram slovenski napredni javnosti, katera ima vsled svojih žrtev za ta kloster gotovo pravico do pojasnila. Nedoslednost naših naprednjakov je včasih zares neverjetna!

v Aretiran kapitan v Trstu. Poveljnik parnika Austro-Americane »Alice«, ki je došel pred kratkim iz Newyorka v Trst, — kapitan Pio Ivancich in nek komisar na krovu sta bila aretirana, ker sta osumljena, da sta poneverila vozino popotnikov, ki so bili sprejeti na »parnik« v mepristaniščih. Izročena sta deželni sodnji v Trstu.

v Ljudsko štetje v Istri. Hrvatska stranka za Istro je sklicala za prihodnje dni celo vrsto ljudskih shodov. Na teh shodih bodo poslanci podučevali ljudstvo, pri ljudskem štetju poyšod hrvaški jezik navesti kot materni jezik. Dosedaj se je namreč velik del hrvaškega prebivalstva iz nevednosti priznaval k italjanskemu ali nemškemu maternemu jeziku.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Splošna audijenca pri cesarju.

Dunaj, 19. dec. V današnji splošni audijenci je sprejel cesar predsednika bosanskega deželnega zbora Bega Basagića in predsednika dalmatinskega deželnega zbora Ivčevića.

Seja izvršev. odbora češke agrarne stranke.

Praga, 19. dec. Izvršev. odbor češke agrarne stranke je imel včeraj pod predsedstvom poslanca Švehla sejo, v kateri se je po referatu poslanca Udržala politiko čeških agrarcev odobrilo in izjavilo, da se udeležijo češki agrarci tudi prihodnjih češko-nemških spravniških pogajanj.

Iz ogrskega državnega zbora.

Budimpešta, 19. dec. Finančni minister Lukacs je predložil danes zbornici bančni provizorij, katerega je sklenila zbornica po kratki debati odkazati finančnemu odseku. Na to je zbornica nadaljevala razpravo o trgovski pogodbi s Srbijo.

Ogerski ministerski predsednik na Dunaju.

Dunaj, 19. dec. Ogerski ministerski predsednik je došel včeraj na Dunaj. Ob pol 10. uri je napravil kratek obisk pri grofu Aehrenthalu, na to se je mudil jedno uro pri cesarju in kasneje se je zopet podal k grofu Aehrenthalu. Konferenca in audijenca se je tikala vprašanj, ki pridejo na vrsto v bodočem zasedanju avstrijskih delegacij.

Otvoritev brzojavnega urada v Ivanjkoveh pri Ormožu.

Ivanjkovec, 19. dec. Danes je tu otvorjen in izročen splošnemu prometu novi brzojavni urad.

TRGOVINSKA POGODBA MED SRBIJO IN AVSTRIJO.

Dunaj, 18. decembra. Vlada bo aktivirala, kakor se sedaj oficijelno razglašča, trgovinsko pogodbo med Srbijo in Avstrijo na podlagi občlastilnega zakona, tako da bo ta pogodba stopila s 1. januarjem 1911. v veljavo.

EKSPORTNI AKADEMIKI — DOKTORJI.

Dunaj, 18. decembra. Včeraj dopoldne je bila posebna deputacija eksportnih akademikov pri nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, kateremu je med drugim razložila, da je potrebno, da se eksportnim akademijam in njih slušateljem, da tudi na zunaj značaj visokih šol, oziroma slušateljem doktorat trgovske vede. Nadvojvoda Salvator je deputaciji obljubil, da se bo za celo stvar interesiral in je v svojem govoru pripoznal, da je to v interesu razvoja avstrijske trgovine in da se bo tudi za to zanimal, da se ta zadeva prav kmalu reši.

HRVAŠKE OPOZICIJONALNE STRANKE.

Zagreb, 18. decembra. Včeraj se je vršila tukaj skupna konferenca med srbsko-hrvaško koalicijo, krščanskimi socialci in Starčevićanci. V ponedeljek se bo to vprašanje definitivno rešilo in sicer neposredno pred zasedanjem hrvaškega sabora, ki se snide, kakor znano, v torek.

ZAROTA PROTI SEDANJI TURŠKI VLADI.

Berolin, 18. decembra. »Lokalanzeiger« javlja iz Soluna, da se je tam ustanovil komite, katerega naloga je bila prenesti sedanjega odstavljene sultana Abdul-Hamida iz sedanjih zaporov v njegovi vili ter ga postaviti zopet na turški prestol. Vlada je o tej stvari bila pravočasno poučena ter je odredila najstrožjo stražo sultanove privatne vile.

NOV RUSKI POSLANIK V PARIZU.

Pariz, 18. decembra. Ruski poslanik Izvolskij, ki je došel v četrtek semkaj, je bil včeraj sprejet prvokrat od predsednika Fallieresa. Med nagovori so se ponavljala zatrjevanja, ki naj bi utrdila najlojalnejše še za nadalje prijateljsko razmerje med Francijo in Rusijo.

Tasi Kondelik in zet Vejvara.

Češki pisatelj Ignat Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

Prav imenitno »nakurjen«, kakor je rekla njegova žena, se je vrnil mojster s Pepico domov in ko je gospa Kondelikova slišala, kaj se je Vejvari prigodilo, je padla soprogova slaba volja tudi nanjo. Zasluga tete Katinke je bila, da se je razpoloženje obeda kolikor toliko držalo nad vodo. Vejvara je povsod manjkal, najbolj mojstru, ki je hitro pojedel in se je pripravil na svoj dragi divan.

»Tudi to ima svojo dobro stran, punce,« se je veselil, brisal si je usta in je vstal. »Se bom vsaj pošteno naspal. Drugače bi me bili bogve kod vlačili.«

Gospa Kondelikova se ni mogla zdržati, da ne bi opomnila:

»Kakor hitro sem ono žensko zjutraj zagledala, takoj sem pomislila, da nas obišče kaka nezgoda.«

»Jaz tudi, Beti, jaz tudi«, je pritrdjeval mojster. »Veš, sedaj ne bi manjkalo ničesar drugega, kot da pride sem gospod Pajtlšmid. Ampak žena, mojster Kondelik je govoril z močnejšim glasom, temu bi danes povedal, kar mu gre! Sedaj sem ravno v najboljšem razpoloženju! Ta bi jih slišal!«

»Bog nas obvaruj hudega!« je rekla gospa Kondelikova. »Ena taka vizita zadostuje za nedeljo.«

Gospa Kondelikova še ni končala, ko so kuhinjska vrata zaškripala, zvonček se je oglasil in nekak neznan glas je v kuhinji zajecjal nekaj nerazumljivega. Takoj potem so se odprla vrata in Katinka je pomohla skozi polodprta vrata glavo.

»Milostljiva gospa, tu je neki gospod — rad bi z milostljivim gospodom — —«

Na podlagi v sobi je zazvenelo — gospa Kondelikova je spustila srebrno žlico, ki jo je ravno vzela z mize. In mojster Kondelik, ki še ni prestopil praga spalnice, se je obrnil in je obstal kakor odrevenel.

»Za božjo voljo!« mu je prišlo iz ust šepetaje. »Najbrže je on!«

Gospa Kondelikova je pogledala soproga, teto Katinko, hčer Pepico, kakor bi milo prosila obrambe proti nečemu groznemu, kakor bi jih klicala na pomoč proti nevarnemu sovražniku, toda videla je na vseh obrazih, da si ne zna nihče pomagati. Mojster Kondelik je stal, Katinka in Pepica sta sedeli nepremično. Ničesar drugega ni preostajalo gospi Kondelikovi, kot da gre sama vsiljencu naproti. Skoro kolena so se ji tresla, ko je stopila k vratom. Odprla jih je, poklonila se je nalahno v kuhinjo in je vprašala z negotovim glasom:

»S čim naj vam postrežemo, dragi gospod?«

»Rad bi govoril z gospodom Kondelikom par besedi«, se je odzval brezbarven glas, »če ne prihajam ob pravem času...«

»Prosim gospod, mož je doma — in če se tiče kaj trgovskih zadev — prosim —«

S tihim korakom, kakor bi bili podplati njegovih čevljev podšiti z aksamitom, je stopil v sobo mož srednje postave, čokat in dobro rejen, toda rejen samo na pogled, dokler je bil v zimski suknji, rujavi in obledeli. Ko je videl osebe v sobi, se je poklonil vsaki posebej in je zelo plaho pogledal v vse kote, ali ne sedi še kje kdo, da bi se mu tudi poklonil. Zdelo se je, da ni bil v veliki zadregi in vendar je bilo videti, da ni navajen velikih družb, da pride najbrž malokdaj »med ljudi«. Ko se je poklonil, se ni brigal več za gospe, ampak je uprl modre in vodene oči v mojstra Kondelika.

»Imam čast govoriti z gospodom Kondelikom?«

»Prosim«, je odgovoril mojster, »sluga sem. S kom imam čast?«

»Jaz sem Pajtlšmid, gospod Kondelik, prihajam sem po naročilu gospe Mukšnablove — —«

»Od gospe Mukšnablove — gospe Mukšnablove«, je zategoval mojster, »kakor bi premišljaj. »Morda zastran slikanja?«

»Da, zastran slikanja«, je odgovoril gospod Pajtlšmid, izvlekel je iz žepa zimsko suknje pisan robec in si je obrisal nos. Zunaj je bilo precej mrzlo in gospod Pajtlšmid je čutil, da ima okou nosa in na redkih, svetlih brkah mokro.

Gospod Pajtlšmid je bil gotovo še mlad mož, toda vendar je bilo težko uganiti, ali mu je trideset ali štirideset let. Na njegovem obrazu ni bilo gub, toda koža, ki ga je pokrivala, je bila zelo obnošena, bila je pepelnata, kakor oprášena, brez barve, brez krvi, kakor bi bila spodaj voda. Ta voda je stala tudi v očeh gospoda Pajtlšmida in si se moglo oditi, ali so zaplavljene samo sedaj, vsled mraza, ali so vedno tako vodene. Leska niso imele njegove oči, ravno tako ne njegovi lasje, ki so bili redki in so mrtvo ležali po glavi. In kakor njegov obraz in lasje, je bil tudi gospod Pajtlšmid sam. Njegove kretnje so bile lahne, dolge, skoro lene. Bojevitosti, ognja ni bilo v njem prav nič. Zdelo se je, da vse, kar dela, dela šepetaje, kakor je tudi šepetaje hodil. Cel njegov pojav že govori: Muhe, vzemite me!

Pepica je vprla nanj svoj pogled, opazovala ga je tudi teta Katinka, in gospod Pajtlšmid, kakor bi čutil na sebi poglede, si je popravljal ovratnik zimsko suknje.

Sedaj je spregovoril mojster Kondelik. »Torej slikanje? No, to bova hitro napravila. Ali ne bi hoteli — —«

Hotel je ponuditi gostu stol, da bi sedel, toda v tem se je spomnil, kaj ga je gospa Mukšnablova prosila. Ni vedel sicer, kako naj začne, niti sanjalo se mu ni, toda ni se mogel ubraniti tej dolžnosti. Bilo mu je, kakor bi stala nad njim nevidna gospa Mukšnablova in kakor bi ga zopet silila: »Tu ga imaš, zmeni se z njim, kakor sem ti naročila!« Ako pride do tega, so priče popolnoma nepotrebne in bi samo ovirale. In rekel je hitro:

»Morda bi to stvar sama uredila, gospod Pajtlšmid. Gospa take zadeve ne kratkočasijo...«

In pomignil mu je z roko v spalnico.

O, teto Katinko bi bilo to neizmerno kratkočasil! Gospa Kondelikova ji je prej nekaj povedala in Katinkina radovednost je bila neizrečeno razdražena. Skoro jezila se je na Venceljčka, da jim je gosta odpeljal. Toda gospod Pajtlšmid je že stopil naprej in je zginil v spalnico šepetaje, brez šuma. Vrata spalnice so se zaprla za obema gospodoma.

»Torej to je gospod Pajtlšmid!« je rekla z zamolklim glasom gospa Kondelikova in je pogledala na zaprta vrata spalnice, kakor bi hotela skozi nje prodreti.

»Uboga Lotinka«, je spregovorila ravno tako tiho in sočutno Pepica. »Jaz ga ne bi hotela.«

»Zakaj pa ne?« je vprašala teta Katinka. »Saj je popolnoma pošten mož. Vsaka si ne more izbirati, ljubica! Moj bog, ko bi le bilo vedno dosti takih ženinov!«

Iz Katinkinih besed je zvenela vsa starodéviška žalost in ona skromnost zahtev, ki pride šele tedaj, ko je že davno po vsem. To je bila variacija prislovice: Čeprav je majhen, samo da je mož. Razume se, da je teta Katinka gledala na vse s čisto drugimi očmi kakor Pepica.

»Jaz ga ne bi hotela«, je rekla Pepica trdovratno.

»I no, dete«, je menila gospa Kondelikova, »za to se tudi ne gre. To je čisto vseeno, če je tebi všeč ali ne. Lotinka Mukšnablova, mislim, je drugega mnenja.«

»Ako ima on svoj gotov denar, naj se ga le drži!« je pristavila teta Katinka. »To pravim jaz. Kjer se malo dobi, tam se malo izbira. Pri Mukšnablovih menim, ni kljuka preveč obdrnjena. Re-veži.«

Pepica je čutila, da je v tej stvari v manjšini in je umolknila. Samo z nogo je vdarila ob tla, kakor bi hotela reči desetkrat in desetkrat: Jaz bi ga pa vseeno ne marala!

Iz spalnice se je zaslíšal sedaj pogovor obeh gospodov, toda čeprav je teta Katinka nategovala ušesa, besed ni mogla razumeti. Sicer pa gospa Kondelikova, (ki ni bila tako radovedna, saj ji mojster pozneje vse pove!) ni hotela, da bi se gospodu Pajtlšmidu vzbudila misel, da za vrati poslušajo, dajala je ropot, hodila po sobi, govorila in pripravljala pösodo za kavo. Toda pri vsem tem se je bala, da ne bi bil Kondelik napram gospodu Pajtlšmidu surov. Spomnila se je na njegove besede, »da bi jih gospod Pajtlšmid slišal, ako bi se sedaj pojavil.«

Toda hitro se je umirila. Poznala je dobro svojega soproga in je vedela, da bolj laja kot griže. In ni se motila.

XVIII. Vzroki gospoda Pajtlšmida.

Mojstru Kondeliku je bilo zelo tesno, ko je bil v spalnici sam z gospodom Pajtlšmidom. Šele sedaj je stopila predenj težavna in kočljiva stvar, ki mu jo je gospa Mukšnablova poverila. V tem trenutku ga je popadla jeza, da bi ji bil zavil vrat, in sedaj se mu je tudi zdelo, kar bi ji moral dopoludne odgovoriti. »Pojdite k vragu s takimi komisijami — bi moral reči — zakaj mene vlačite v te zadeve! Pojejte z gospodom Pajtlšmidom, kar sta si skuhala.« Žalibog, bilo je prepozno. Tu stoji ta nesrečni človek in ne sluti, kam je prišel in mojster ga mora pridobiti za nevesto! In kaj šele, ko bi slutil! Tu bi lahko povedal gospodu Kondeliku par gorkih, in po vsi pravici bi lahko to povedal. Od kar je na svetu, se gospodu Kondeliku niti sanjalo ni, kako težka stvar je biti diplomat. Danes je prvič to čutil. Ampak kje bi se človek nadejal, da mu ga gospa pošlje na vrat še toplega, takoj popoludne! Ko bi se mogel vsaj z Vejvaro pogovoriti. Da, Vejvara mu je tu manjkal.

Vročje je bilo mojstru Kondeliku, ko je na vse to pomislil in s tem premišljevanjem je padel še v večje zadrege. Nič ne pomaga, mora začeti na kak način.

»Ali bi morda sedli, gospod Pajtlšmid«, je pokazal mojster na divan in si je mel roki.

»Če vas ne bom dolgo mudil«, je rekel gospod Pajtlšmid in se ni premaknil. »Imate družbo, kakor vidim...«

»Rodbina, samo rodbina«, je odgovoril mojster, vesel, da se govor drugače začinja. »Ta počaka. Saj veste, trgovina predvsem — —«

Toda mojster Kondelik je že čutil, da se je zardel, komaj je izrekel to laž. To je lepa trgovina! Samo da bi gospod Pajtlšmid ničesar ne uganil! In zopet mu je rekel: »Le sedite, prosim, da nam ne odnesete spanja. In če vam je tu vroče, slecite prosim, suknjo, da se ne boste potili.«

Gospod Pajtlšmid se ni več branil. Zimil ni niti besedice, odpel je rujavkasto zimsko suknjo, slekel jo, previdno položil čez stol in je sedel na divan.

»Ali ne bi raje obesili«, je rekel mojster Kondelik in je prijel gostovo suknjo, »da vam ne bi kaj padlo iz nje.«

Vse je delal, samo da bi pravi predmet govora kar najbolj oddaljil.

»Iz nje ne pade nič, dragi gospod«, je odgovoril gospod Pajtlšmid, »ni ničesar v nji.«

Rekel je to tako tiho, skromno in udano, da se je gospodu Kondeliku skoro smilil. Res, vsa njegova zunanost je pričala, da ne bi od gospoda Pajtlšmida padlo ničesar, ako bi ga človek magari narobe postavil in ga pošteno stresel.

Zdelo se je, da ima gospod Pajtlšmid rad rujavo obleko. Ko je slekel suknjo, se je videlo, da so tudi njegove hlače rujavkaste, ravno tako kratka suknja pod zimsko suknjo, zapeta z vsemi gumbi.

Mojster Kondelik je obesil zimsko suknjo poleg umivalnika in se je vrnil k mizi, za katero je sedel na divanu njegov gost. Mojster je izprevidel, da ne preostaja ničesar drugega kakor presekat ta gordijski voz, pristavil je stol in sedel gospodu Pajtlšmidu nasproti. Odkaljšal se je še, vzela iz žepa robec, useknil se je in se precej časa brisal, predno ga je vtaknil nazaj. Slednjič je rekel:

»Kako pa je že s tem slikanjem, gospod Pajtlšmid? Kako pa gospa Mukšnablova želi in kdaj?«

Gospod Pajtlšmid je vprl svoje vodene oči na Kondelika in mojster se je moral truditi, da je ta pogled vzdržal in je rekel s svojim malomarnim glasom:

»Pravzaprav mislim, dragi gospod, da se naši gospe ne gre toliko za slikanje...«

V mojstru Kondeliku je zastala sapa. Kaj je ta čudni, neslani in suhi človek bralec njegovih misli? In ker ni mojster odgovoril — in v tem trenutku ne bi znal za ves svet odgovoriti — je gospod Pajtlšmid nadaljeval:

»Da se ne bi dolgo zamudila s tem slikanjem, dragi gospod, si mislim, da me je gospa Mukšnablova poslala, da bi me malo spodbudili — kar se tiče Lotinke — kar se tiče ženitve...«

Mojster Kondelik ni mogel spregovoriti besedice. Ali je ta človek res vse uganil? Ali je izdala mojstra gospa Mukšnablova? Gledal je gospoda Pajtlšmida ves osupel, in prišlo mu je na misel, da bi hitro stekel v prvo sobo, k ženi, hčeri, k teti Katinki. Zakaj sedaj — sedaj to počti. Sedaj se je gospod Pajtlšmid proti njemu oborožil.

Toda gospod Pajtlšmid je sedel popolnoma nepremično, z rokami v naročju, v njegovih očeh in v celem izrazu na obličju ni ležalo ničesar groznega. In ne samo, da ni prišlo gospodu Pajtlšmidu na misel, da bi se na mojstra Kondelika obregnil; ko je opazil njegov nenadoma zardeli obraz in osupli pogled, je smatral to za znamenje jeze in je hitro pristavil:

»Ne jezite se, prosim, dragi gospod, da sem vam to tako povedal, toda naša gospa ima do vas veliko zaupanje in mislim si, da vam je o kaki pri-likli celo stvar zaupala in vas prosila, da bi v tej zadevi intervenirali...«

Ako bi bil sedaj kdo mojstra Kondelika vprašal, kako mu je, bi mu odgovoril, da je čim dalje bolj neumen. To je zelo čuden patron, gospod Pajtlšmid! Sluti, zakaj ga sem pošiljajo in vendar gre kakor ovca v volkov brlog. Kaj ta človek nima lastne volje?

Mojster Kondelik se je zavedel nenadoma iz osuplosti in je stresel raz sebe veliko tesnobo. To je bil nepričakovan, toda od njega pozdravljen obrat. Zakaj zdelo se mu je pred par minutami, da bi napravil najbolje, ako bi utekel, vendar ni mogel tega storiti pri najboljši volji, tako je bil osupel.

Globoko se je oddahnil, premaknil se na stolu in rekel:

»Vi torej mislite, gospod Pajtlšmid, da to slikanje...«

Mladi mož negotove starosti je napravil sedaj prvo krettnjo. Zamahnil je z desnico (ki pa mu je takoj zopet padla v naročje), na obrazu se mu je zgenilo nekaj, kar je bilo podobno nasmehu in njegova usta so izrekla:

»Kaj pa še, slikanje! Pri nas! Čemu pa? In za koga?«

Mojster Kondelik se je ojunčil in vprašal dalje:

»Prosim vas, povejte mi torej, kako je pravzaprav z vami in z gospodično Mukšnablovo?«

Gospod Pajtlšmid je povesil oči, kakor bi premišljaj, kaj naj odgovori, čez nekaj časa se je zopet ozrl na mojstra Kondelika in je rekel:

»Za boga, vas prosim, dragi gospod, kako pa naj bo. Pravzaprav ni nič. To se pravi — vzela bi jo, toda pomislite, prosim, kam to pride? Ko bi bil jaz definitiven uradnik! Toda jaz sem pravzaprav samo pomočnik v tej naši sužnosti, v zastavnici, sedem let sedim tam kot diurnist, imam trideset goldinarjev mesečno, nobene protekcije, in če bi prišlo našemu harambaši na misel, mi odvzame v eni uri kruh — v tem sem slabši nego dekla, ta mora dobiti odpoved vsaj na štirinajst dni. Poskusite prosim, dragi gospod, poskusite se na to oženiti...«

»Ampak oprostite«, je odgovoril mojster Kondelik, »jaz sem mislil, da dobite penzijo?«

»Da, penzijo!« je prikalil z glavo gospod Pajtlšmid, »jaz jo bom že dobil, toda ne vem, če bo to še v tem stoletju. Pred seboj jih imam trinajst in vsem nam dela napotje star magaciner. Ta hoče služiti tako dolgo, da dobi pravico strašiti v uradu. To je težka karjiera!«

(Dalje sledi.)

Dnevna kronika.

v Zastopniki jugoslovanskih kulturnih društev in sicer zastopniki: „Maticе Hrvatske“ v Zagrebu, „Maticе Slovenske“ v Ljubljani, „Maticе Srpske“ v Novem Sadu, „Srpske književne zdruge“ v Belgradu, „Društva hrvatskih književnika“ v Zagrebu, „Pravnika“ v Ljubljani, „Pravničkoga društva“ v Zagrebu, „Jeronimskega društva“ v Zagrebu, „Slov. Solske Maticе“ v Ljubljani, „Hrvatskega Pedagog.-književnega Zbora“ v Zagrebu, „Akademije“ v Ljubljani, „Braće hrvatskega Zmaja“ v Zagrebu, „Glasbene Maticе“ v Ljubljani, „Saveza hrvatskih pjevačkih društava“ v Zagrebu, „Zveze slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani, „Društva slovenskih zdravnikov“ v Ljubljani, „Slovenskega Planinskega društva“ v Ljubljani, končno ravnateljstvo „Deželnega gledališča“ in zastopnik „Slovana“ v Ljubljani, ki so o priliki Vrazove stoletnice dne 10. in 11. decembra 1910 bili zbrani v Ljubljani, so se enoglasno izrekli v tem-le smislu: 1. V interesu kulturnega napredovanja jugoslovanskih narodov v okviru avstro-ogrške monarhije je nujno potrebno, da se izpitom, položenim na zagrebškem vseučilišču, pripozna reciprociteta za dežele cislitvanske. 2. Vsled praktične potrebe jugoslovanskih dežela, osobito Bosne in Hercegovine, ki še iz daleka nimajo potrebnega števila zdravnikov, pa tudi Hrvatske in Slavonije, je nujno, da se na zagrebškem vseučilišču čimprej ustanovi medicinska fakulteta. Istotako je nujna ustanovitev tehniške visoke šole v Zagrebu, ki je deloma že financirana. 3. Zastopniki jugoslovanskih kulturnih društev pa obenem vztrajajo pri zahtevi, da je za Slovence potrebna v Ljubljani ustanovitev univerze, in sicer najprej juridične fakultete.

Po svetu.

v Tarnovska zbolela. V Benetkah zaprta gospa Tarnovska je težko zbolela. Odkar se je zavržla revizija procesa, je popolnoma apatična, brani se hrane in kaže znake umobolnosti.

v Nov hrvatski skladatelj. Začetkom januarja prihodnjega leta uprizore v Zagrebu opero „Ogenj“, delo mladega hrvaškega glasbenika Benita Bersa, brata Vladimira Bersa, ki je uglasbil med drugim operi „Čubranović“ in „Cvita“. Mladi glasbenik je z odličnim uspehom dovršil dunajski konservatorij. Libreto za opero „Ogenj“ mu je spisal znani nemški libretist Willner.

v Časovni avanzma za državne uradnike se upelje za vse razrede v prvi polovici prihodnjega leta. To pa zato, ker vlada ne more na drug način odškodovati uradnikov, t. j. ker jim za zdaj ne more nakazati še draginjske doklade. Deloma je pa ta časovni avanzma že upeljan pri višjih činovnih razredih. Pričakovati je, da bodo tak avanzma tudi oblasti pri uradnikih drugih kategorij kmalu uveljavile.

v Gospa Borštnikova je sprejela stalne obveze za delovanje na osješkem hrvaškem gledališču.

v Kolera na Hrvaškem. Nedaleč od Siska v selu Jazvenik je obolel na koleri in umrl neki Mijo Malnik.

v Živnorejska enketa se je te dni vršila na deželni vladi v Zagrebu. Konstatiralo se je, da živnoreja splošno ugodno stoji in se je izvoz leta 1909 dvignil na 75 milijonov kron. Za povzdigo konjereje so se določile razne pasme za posamezne okraje in sklenile druge važne odredbe.

v Odložitev mandatov poljskih in rusinskih občinskih svetovalcev v Černovicah. Poljski in rusinski občinski svetovalci v Černovicah so odložili svoje mandate, da bi vlado prisilili k razpisu novih občinskih volitev. Povod je dala znana provizijska afera; posamezni svetovalci so si dali izplačati provizije od različnih podjetnikov za odkaz občinskih del. Vlada se vendar ne podviza kljub odložitve mandatov polovice svetovalcev z razpustom občinskega sveta.

Iz sodne dvorane.

V težki uri brez pomoči. (Celje, 16. dec.) — Kakor smo že poročali je posestnica Neža Simončič v Podosredni porodila 17. t. m., ne da bi poslali po izkušeno babico ali zdravnika, čeravno je zdravnik pri prejšnjem porodu strogo naročil možu, pri zopetnem porodu na vsak način poklicati zdravniško pomoč, da porodnica ne izkrvavi. — Simončič je zanemaril tokrat svojo dolžnost in je poklical zdravnika šele drugi dan po porodu. Medtem je Neža Simončič umrla. Ferdinand Simončič je dobil za to dva mesca ostrega zopora.

Pretep s policisti. (Maribor, 16. dec.) Franc Pleteršek, sprevednik državne železnice v Št. Vidu na Koroškem, je odslužil 25 avg. orožno vajo v Ptuj. Popival je potem z drugimi rezervisti po različnih gostilnah, nazadnje v gostilni »Judenzahl« v Ptuj. Pleteršek je bil močno vinjen; ker mu natakarcica ni dovolj hitro postregla, jo je zgrabil za vrat in jo davil. Ona je poklicala nato policijo. Prišla sta dva redarja, ki sta hotela Pleterška aretirati, toda on ju je sunil od sebe s tako silo, da sta popadala po tleh. Potem se je vrgel na prvega redarja in ga davil; drugega je zabodel z vilicami v vrat. Z velikim trudom so premagali

rabijatnega rezervista. Okrožna sodnija mu je prisodila 6 tednov zopora s postom vsak težen.

Surov napad. 28. okt. t. l. je šel premikac Ferdinand Belin natrkan iz Slov. Bistrice proti Pragerskemu. Se predno je zapustil mesto, sta ga napadla dva fanta, ga vrgla na tla in pretepla. Ko je hotel vstati, ga je eden teh fantov, 20letni pos. sin Simon Mog iz Pokoš navoro zabol v hrbet. Mog je bil radi prekoračenja silobrana obsojen v 2mesečni zapor.

Pozor trgovci!

Najcenejši
reklamni koledarji

s torbico ali brez, z ogledalom
s tiskom in blokom, kakor tudi

božične in novoletne
razglednice

več vrst svilnati papir, cvetje,
perje in žica za cvetlice, okraski
za božično drevo, jaslice itd., po
najnižjih en gros cenah se dobi v

Zvezni trgovini v Celju.

Loterijske številke.

Trst, 17. decembra 1910: 58, 8, 25, 72, 52.
Linc, „ „ „ 53, 41, 51, 61, 17.

Zahvala.

Vsem udeležnikom, ki so povodom prerane smrti mojega soproga, gospoda

Janeza Spritzei

nadučitelja in posestnika pri Sv. Marjeti ob Pesnici

16. t. m. v izredno velikem številu spremili na zadnji poti, oziroma izrazili nam zaostali žalujočim svoje tolažilno sočutje ob nepopisni izgubi, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekam preč. gosp. P. kapucinu Benkotu Čiriču za ganljivo slovo v cerkvi, in velecenjenemu gosp. nadučitelju Avg. Požegarju za imeniten govor ob odprtem grobu. Nadalje mi je sveta dolžnost, zahvaliti se č. duhovščini za slovesen kondukt in mrtvaške obrede, gospodu Jož. Čonču, učitelju in pevovodju, kakor tudi vsem jareninskim pevcem in pevkam na lepem „requiem“, velecenjenemu učiteljstvu za mile žalostinke „oma in na grobu, vsem blagim dariteljem krasnih vencev, vsem ljubim sorodnikom, dragim prijateljem in znancem od blizu in daleč in nežni š. mladini za izkazano zadnjo čast.

Sv. Marjeta ob Pesnici, 17. dec. 1910.

Žalujoča rodbina.

Razprodaja.

Dne 21, 22, 23, in 24. grudna t. l. se bo vršila nadrobna razprodaja špecerijskega in manufakturnega blaga iz konkurzne mase Matevža Pirtoškega na Doberni. Izklicovalo se bo po cenilni vrednosti. Ker je lepa prilika za nakup dobrega in cenega blaga, je pričakovati obilo kupcev.

Trgovec, ki bi hotel celo zalogo skupaj kupiti, se mora zglasiti dne 20. ali najkasneje dne 21. grudna zjutraj pri podpisnem upravitelju konkurzne mase.

Celje, dne 18. grudna 1910.

Dr. Anton Božič

upravitelj konkurzne mase M. Pirtošek.

668 1

Leto 1911

Ilustrovani narodni koledar

letnik XXII. izide v kratkem.

Slavna društva, knjižnice in čitalnice, kakor tudi privatnike
opozarjamo, da ga naroče pravočasno.

Zvezna tiskarna v Celju.

Leto 1911

Pisalni stroj z vidno pisavo:
L. C. SMITH & BROS

ima: tečaj na kroglah pri vozu, tečaj na kroglah pri izseku,
tečaj na kroglah pri tipkinem dvigalu. 266-42

Noben drug pisalni stroj nima teh eminentnih prednosti. Ta stroj je vspeh 20 letnih izkušenj v izdelovanju samopisnic. V najkrajšem času se je prodalo 100.000 teh strojev v popolno zadovoljnost odjemalcev, ki stavijo pri nakupu velike zahteve. Ako se mudite v Celju, ne zamudite prilike si ogledati ta najpopolnejši pisalni stroj.

Zahtevajte brezplačno razkazovanje stroja! — Zahtevajte prospekt!

10 letno funkcijsko jamstvo!

Predno si nabavite kak pisalni stroj, zahtevajte prospekt, brezplačno in brezobvezno razkazovanje stroja pri

Zvezni trgovini
V Celju.